

ara fa cent anys

Tercer Trimestre de 1897

Durant aquest trimestre som testimonis d'una incessant activitat dins del Consistori fruit dels resultats electorals del 9 de maig que propiciaren, a partir del primer de juliol, la formació d'un nou equip de govern quan tot just feia un any que governava l'anterior. Amb el nou govern s'inicià un procés de "neteja" començant des dels càrrecs més representatius, com el de recaptador d'impostos, fins a d'altres com els guardes rurals. També s'inicià tota una sèrie d'investigacions per aclarir l'estat dels comptes municipals i una reorganització dels impostos més importants: repartiment de consums, lloguer de l'escorxador, etc. Una incessant activitat, doncs, com demostra l'elevat nombre de sessions que es produïren durant aquests tres mesos.

ADMINISTRACIÓ

L'1 de juliol es realitzà una sessió extraordinària per a procedir al nomenament i la presa de possessió dels nous càrrecs electes a l'Ajuntament. L'anterior alcalde i president interí, Joan Rubert Climent, presidí l'elecció del nou batlle i de la resta del consistori. El resultat fou:

President: Sebastià Xatruch Qué, amb set vots.

1r Tinent d'alcalde: Josep Gomis Prous, amb cinc vots.

2n Tinent d'alcalde: Gaspar Girona Guarch, amb sis vots.

Regidor Síndic: Antoni Martí Serra.

Interventor: Francesc Gomis Roca.

Regidors: Josep Català Ribes, Pau Companys, Francesc Girona.

A partir d'ara serem testimonis d'un degoteig de persones obligades a deixar, d'una manera o d'una altra, els càrrecs que ocupaven fins llavors, essent substituïdes per d'altres nomenades pel nou consistori:

El 5 de juliol es llegí i s'acceptà la carta de dimissió del secretari Pere Ramon Olivé, i es nomenà secretari interí Josep Roig Magrané, veí d'Alcover, fet que es comunicà al Govern Civil. Més tard, el 28 de juliol, Josep Roig presentà una sol·licitud per quedar-se el càrrec en propietat. Com que complia tots els requisits demanats per la llei municipal, l'Ajuntament decidí otorgar-ho. El seu sou seria de 999'5 pessetes l'any, més una gratificació per tot el treball extraordinari

---

que fes i per tot el que no estigués directament vinculat al seu càrrec. Per aquest motiu, els diners cobrats per al servei al públic els hauria d'ingressar a la caixa.

El 7 de juliol s'acordà per unanimitat destituir del càrrec de Dipositari del Fons Municipal a Dimas Català Mairet, perquè no aportava la fiança econòmica suficient exigida per la llei. El 28 d'aquest mes, però, l'alcalde informà que en un examen de comptabilitat es demostrava que el dipositari cessat: retenia 279'93 ptes d'un pagament en qualitat de dipòsit d'Anton Agràs Girona, retenia indegudament el descompte dels sous dels treballadors municipals dels dos anys anteriors i havia de presentar els comprovants d'uns pagaments del període 1896-97. Davant d'un cas d'apropiació indeguda del fons municipal, l'Ajuntament inicià mesures "en pro de los intereses y la moralidad del municipio". Es nomenà interinament Gaspar Girona Guarch i s'anuncià la vacant del càrrec a la qual no es presentà ningú. D'aquesta manera, el 4 d'agost en Gaspar Girona es quedà com a Dipositari municipal. De totes maneres, no ho va ser gaire temps, perquè el 10 de setembre presentà la dimissió; ja que no li ho permetien les seves ocupacions. En Josep Gumà Papiol fou el seu substitut.

El mateix dia 7 de juliol també foren cessats els serenos Joan Casanovas Brunet i Cosme Arnau Barberà, així com els guardes de terme David Barberà Figuerola i Joan Ferré Figuerola. Foren substituïts per Joan Tell Vinadé i Francesc Alumà Brunet, els primers, i per Josep Castillo Garcia i Rafael Bosch Giné, els segons. Els serenos tindrien un sou diari de 62'5 cèntims. Els guardes, en canvi, cobrarien 12'5 pessetes setmanals i un plus de 2 pessetes al mes per espardenyas. També fou cessat del seu càrrec el Recaptador d'Impostos, Frederic Sans Tell, per no tenir una fiança suficient. Es presentà al públic la vacant i tots els aspirants havien de presentar una fiança de 5.000 ptes en metàl·lic, o bé 7.500 ptes en finques que no estiguessin gravades o que no es trobessin a la muntanya. A canvi, el Recaptador cobraria un 2'5% de l'import de tota classe d'impostos. El 18 de juliol, en sessió extraordinària, s'estudià la proposta de dos candidats: Josep Gumà Papiol i Josep Gaya Capdevila. La fiança del primer era en finques i la del segon, en metàl·lic. Normalment s'hauria escollit la proposta del primer però, a darrera hora, en Josep Gaya anuncià que es conformava rebent només el 2% de la recaptació. Això provocà que s'ajornés la decisió fins al dia 21 quan, en Josep Gumà, també acceptà cobrar només un 2 % i fou nomenat nou recaptador. En el contracte, constava: que havia de recaptar tots els impostos del municipi a canvi d'un 2%; que ocuparia el càrrec per temps il·limitat, encara que podia ser cesat o presentar la dimissió; que es comprometia a complir tots els terminis legals per cobrar; i que la fiança quedava establerta en 7.500 ptes de valor immobiliari realitzant una escriptura d'amillament. Com ja hem dit, el mes de setembre, en Josep Gumà es presentà també per al càrrec de Dipositari. Com que aquest fet no era

---

incompatible amb el seu paper de recaptador, l'Ajuntament acceptà la seva proposta.

El 14 de juliol l'alcalde informà que l'anterior Ajuntament havia escollit Joaquim Marín i Carbonell com a representant del municipi a Madrid. Com que en aquell moment no tenien necessitat d'aquest representant, s'escollí el regidor Antoni Martí Serra per a què rescindís els poders del citat Joaquim Marín davant del notari vallenc Ramon Hom.

Per tal que des del Consistori es tractessin tots aquells temes que eren importants per al municipi i per tal de dur a terme les obligacions de govern, el 7 de juliol es crearen les comissions permanents de govern: Sanitat, Instrucció Pública, Hisenda, Foment, Pressupostos i Amillaraments.

Per altra banda, el 21 de juliol, s'informà de la desaparició, o substracció, de l'Ajuntament dels Comptes generals corresponents als anys 1885-86 i fins al 1892-93. Aquests documents, que feien referència als comptes de pagaments i rebuts de cobrament signats pels exalcaldes Francesc Pallicer, Gabriel Simó i Joan Pàmies, si bé constaven en un inventari realitzat el mes de febrer de 1896, no ho feien en el realitzat al juliol de 1897. L'Ajuntament decidí prendre mesures per investigar la desaparició d'una documentació que, per al seu interès general, hauria d'estar a l'arxiu de l'Ajuntament i, si era pertinent, pendre les mesures judicials necessàries.

Finalment, el 18 d'agost, s'autoritza l'alcalde per a què durant la temporada de recol·lecció de les fruites s'augmentés fins a quatre persones la guarnició de la Guàrdia Rural, fent-se càrrec de les despeses el propi Consistori.

HISENDA

En un apartat de tanta importància com aquest, el nou consistori, abans de prendre mesures, s'interessà per l'estat dels comptes. D'aquesta manera es descobrí, entre altres coses, que les dades sobre el repartiment de carns demostraven que aquests drets no s'havien subhastat i que la quantitat fixada era insuficient. Acordaren, per tant, fixar la quantitat en 3.000 ptes i realitzar la pertinent subhasta. Més tard, el 14 de juliol, es modificà aquest preu passant de les 3.000 ptes a les 4.500 definitives. Els repartiments rústics i urbans realitzats l'any anterior també foren desaprovats perquè tenien errades en la seva confecció i s'encarregà a la Secretaria la seva correcció per a una posterior aprovació.

Durant aquest trimestre el Consistori tractà amb recurrència dos aspectes de la fiscalitat: el repartiment de consums, un dels impostos municipals més importants, i una petita polèmica referida a l'arrendament de l'escorxador municipal. El 14 de juliol s'acordà la creació d'una comissió amb deu vocals associats per col·laborar amb l'Ajuntament en l'elaboració del repartiment de consums.

Aquest servei, que hauria d'haver funcionat ja des de feia temps, estaria

---

format per representants de totes les classes, contributives o no, de la Vila. En una sessió extraordinària del 19 de juliol, després de veure la tasca realitzada per l'Ajuntament en la formació de les llistes de vocals i la seva distribució en districtes i que no es produís cap reclamació, s'aprovà la següent comissió:

1r Districte: Josep Escoté Badia, Francesc Valldeperas Giné, Sebastià Malapeira Banús i Francesc Rubert Climent.

2n Districte: Antoni Porta Català, Francesc Puig Guàrdia i Josep Magrané Serra.

3r Districte: Anton Giné Pujol, Simeó Martorell Ribé i Joan Prats Nogués.

Malgrat la creació d'aquesta comissió i l'inici, el 10 de setembre, del cobrament voluntari dels consums, el 15 de setembre encara no s'havia realitzat el repartiment i es demanà a la delegació d'Hisenda de Tarragona cobrar segons el repartiment de l'any anterior abans de finalitzar el termini establert per a aquest cobrament. Això es produeix a causa de l'amenaça, mitjantçant el *Boletín Oficial de la Província*, de responsabilitzar els ajuntaments dels retards en aquest cobrament. Aquesta petició no causà efecte i el 19 de setembre es produí una sessió extraordinària per tractar aquest deute perquè la delegació de Tarragona estava disposada a portar el cas directament al Ministre d'Hisenda. L'Ajuntament demanaria que aquest deute quedés revocat i sense efecte justificant que el retard el provocà l'antic Ajuntament. Amb aquest motiu ja s'havia realitzat una sessió el 10 de setembre amb els regidors de l'anterior consistori on es notificava que el deute amb Hisenda ascendia a 2.751'50 ptes.

Pel que fa a l'arrendament de l'escorxador municipal, en una sessió del 4 d'agost s'informà que no s'havia presentat cap postor per a l'arrendament dels desfets. Es determinà que les persones que sacrificuessin els seus animals serien directament exigides. El preu d'un porc ascediria a 12 ptes, mentre que el d'un corder seria de 3'5 ptes fos quin fos el seu pes. Les hores per a poder matar els animals serien determinades per l'alcalde per tal d'harmonitzar-les amb l'horari de les carnisseries. També s'acordà que es podrien crear els vigilants que fossin necessaris per a què, juntament amb els agents de l'autoritat, poguessin evitar els abusos o els frauds. En una sessió posterior, el 13 d'agost, el regidor Francesc Girona demanava que, per al bé de l'Ajuntament, fora millor que l'escorxador fos arrendat al millor preu possible, perquè havent de sufragar les despeses d'uns vigilants el nou sistema no tindria els beneficis desitjables. La seva proposta, però, fou rebutjada per la majoria. Finalment, el 15 de setembre, s'informà que molts carnisers no havien satisfet els drets d'ús de l'escorxador. Per aquest motiu es demanà a l'agent executiu de Valls, Francesc Cabré Martí, que iniciés un procés d'instrucció.

El 18 d'agost es realitzà una sessió conjuntament a la Junta Pericial perquè

---

s'havien de tractar alguns temes. Primer es revisà el cas d'una finca a la Cabana o el Fangar a nom de Joan Baptista Sans Isern que no havia estat inclosa dins l'amillament. El pràctic Joan Isern Garcia exposà en un informe que aquesta finca havia d'estar dins l'amillament en concepte d'adició. L'Ajuntament i la Junta ho aprovaren per unanimitat. El mateix pràctic presentà una instància del també referit Joan Baptista Sans, en què demanava que es reconegués el canvi de propietat d'una finca de 40 cèntims de jornal que pertanyia a Josep Sans Isern i que en aquell moment ja era seva. Presentats tots els documents, la proposta també fou acceptada. Finalment, l'agent executiu presentà una llista amb les persones que devien la contribució rústica i urbana de 1896-97, per tal de certificar les finques dels deutors o de declarar-les fallides, punt en el qual estigueren d'acord tant l'Ajuntament com la Junta Pericial.

El 27 d'agost es rebé una carta de l'alcalde de Valls en què manifestava que el municipi devia, per varis anys, la quantitat de 4.519'29 ptes en concepte de Contingent Carcelari. El consistori acordà fer un pagament, quan es tinguessin els diners, corresponent a l'any 1896-97, ja que dels altres anys no es tenia constància pressupostària.

QUINTOS

El 14 de juliol s'acordà nomenar el regidor Antoni Martí Serra comissionat encarregat de l'entrega a la caixa de reclutament dels mossos alcoverencs. Aquest fet es produí el primer d'agost i l'Antoni Martí així ho comunicà en una sessió del dia 4.

El mateix 14 de juliol s'informà que el mosso Ramon Masdeu París havia estat nomenat soldat.

URBANISME

Durant el mes d'agost s'allargà una petita discussió al voltant de l'estat de l'enllumenat públic. El dia 4, el regidor Gaspar Girona explicà la conveniència de reparar els fanals de la Vila per a què quan s'haguessin d'encendre estiguessin en condicions de fer-ho. Altres regidors no estigueren d'acord, al·legant que era un fet que corria pressa i que no ho permetia la manca de fons. En Gaspar Girona tornà a insistir en la sessió del dia 13 i novament no hi hagué un acord. De totes maneres, sembla que deuria sortir-se amb la seva perquè el dia 18 s'acceptà pagar a Pau Mateu Serra una factura de 25 ptes per "gastos en el alumbrado público".

El dia 15 d'agost s'autoritza al veí d'Alcover Pau Companys Andreu a realitzar un camí de carro des del kilòmetre 3'5 de la carretera d'Alcover a Santa

---

Creu de Calafell fins a una finca al terme del Segalés, sempre i quan aquest camí no perjudiqués la carretera.

Davant del fet que no existia al municipi un registre de carros i que cada cop que algú en volia registrar el seu no es podia satisfer, el 15 de setembre s'acordà la creació d'aquest registre. A partir de llavors tots els carros haurien de portar un petit rètol o cartell (matrícula), amb el número de registre i el nom i l'escut d'Alcover, que els propietaris podrien aconseguir a les oficines municipals si pagaven una quantitat determinada. S'ordenà la creació d'uns 200 rètols numerats des de l'u endavant.

ALTRES

Un dels primers acords presos pel nou consistori fou variar els dies de realització de les sessions plenàries. S'havien de dur a terme un cop per setmana i determinaren que fos el dimecres a les vuit del vespre, en primera convocatòria, i el divendres, a la mateixa hora, en segona convocatòria. Durant aquest trimestre es realitzaren divuit sessions, de les quals, nou, foren ordinàries de primera convocatòria, quatre, ordinàries de segona convocatòria i cinc, foren extraordinàries.

El 14 de juliol l'alcalde explicà que la Casa Impresores de Tarragona, la impremta on realitzen els impresos utilitzats per l'Ajuntament, demanava un preu massa elevat per aquests impresos. Després de comprovar diversos catàlegs es decidí que es comprarien, a partir d'aquell moment, a la impremta Bages Hermanos de Barcelona. Aquesta decisió podria estar relacionada amb la presentació, davant del Governador Civil, d'una reclamació contra l'Ajuntament per part de Francesc Sugrañes, impressor de Tarragona, d'un deute que ascendia a 1.038'50 ptes per impresos de l'Ajuntament. El 10 de setembre es donaren amplis poders a l'alcalde per determinar la manera de fer efectiu aquest deute.

El 13 d'agost s'acceptà la petició de Joan Inglés Llauredó i Josep Roig Magrané per donar-se d'alta, amb les seves respectives famílies, al padró d'habitants del municipi.

El 15 de setembre s'informà que una persona molt respectable, sense especificar qui, havia demanat que l'Ajuntament es fes càrrec d'una part de la factura de la reparació de les campanes de l'església, concretament, el cost de despenjar-les, del ferro necessari i de tornar a penjar-les. El consistori decidí pensar-s'ho i actuar segons les quantitats i les condicions a pagar.

F. X. SÁNCHEZ MESA